

3. Перелигіна Л.А. Концепція збереження психічного здоров'я працівників МНС / Л.А. Перелигіна, Ю.О. Приходько, Н.О. Світлична // Проблеми екстремальної та кризової психології: збірник наукових праць. – Харків: НУЦЗУ, 2010. – Вип. 8. – С.82–85.

Шмига С.А., начальник НМЦ ЦЗ та БЖД Волинської області;

Богданович Л.М., завідувач обласного методичного кабінету НМЦ ЦЗ та БЖД Волинської області

ШЛЯХИ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ

*Творче мислення руйнує усталені стереотипи
й допомагає по-іншому подивитися на речі.*

Стівен Р. Кові

Освіта ХХІ століття передбачає формування відповідальної особистості, здатної до самоосвіти й саморозвитку, яка вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання та вміння для розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя й життя країни.

Якщо педагог хоче завтра навчати краще, ніж сьогодні, то він має бути в постійному пошуку цікавих та ефективних педагогічних технологій, прийомів і методів. Щоб слухачі не просто отримували певну кількість знань, а розвивали пізнавальну активність, викладач сам має бути творчою людиною, яка мислить неординарно. Саме такі критерії діяльності педагога є головними в сучасній освіті.

Назвемо основні риси, притаманні творчому викладачу: сумлінне ставлення до своєї справи, ретельне виконання своїх обов'язків у будь-яких ситуаціях, за будь-яких умов; постійний пошук оптимального вирішення завдань, пошук методичних знахідок; бажання та вміння досягати позитивних результатів навіть за несприятливих умов; артистизм, уміння розвивати, стимулювати уяву слухачів; вміння створювати проблемно-пошукові ситуації, ситуації успіху; педагогічний такт; загальна культура особистості.

Національна доктрина розвитку освіти України вимагає постійного творчого зростання педагогічних працівників, створення умов для неперервного підвищення їхнього освітнього та кваліфікаційного рівнів, удосконалення педагогічної майстерності. Розвиток творчої особистості педагога є неодмінною умовою й обов'язковою складовою його професіоналізму та компетентності.

Актуальність цієї теми зумовлена соціальним замовленням суспільства на розвиток творчих здібностей, які сприяють розумінню, переосмисленню оточуючої дійсності, критичному ставленню до інформації, засвоєнню продуктивних способів оперування нею, досвіду креативної діяльності, самостійному креативному мисленню.

Хороший педагог постійно шукає, раціоналізує свою діяльність. Як висловився А. Ірхін щодо цієї проблеми: «Пересічний викладач викладає, хороший – пояснює, видатний – показує, великий – надихає».

Траєкторія розвитку творчості педпрацівника у Навчально-методичному центрі ЦЗ та БЖД – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу кожного члена педагогічного колективу.

Розвиток творчості педагогічних працівників починається зі створення необхідних для цього умов. Зупинимось на деяких з них.

Для мотивування продуктивної праці колективу керівник має володіти широким арсеналом мотиваційних засобів, враховувати індивідуальні особливості кожного працівника і всього колективу.

Визначимо кілька правил стимулювання праці:

1. Враховувати індивідуальну сприятливість до різних форм заохочення і покарання.

2. Враховувати й оцінювати працю кожного і колективу в цілому.

3. Механізм заохочення або стягнення повинен діяти послідовно та об'єктивно.

4. Оцінка діяльності повинна здійснюватись залежно від її суспільного значення.

5. Вибрані форма і ступінь заохочення та покарання мають відповідати оцінці й думці не тільки керівника, а й усього колективу. Активно використовувати засоби морального заохочення.

Модернізація методичної роботи з педагогічними кадрами, система нарощування й оновлення фахових знань, утілення в роботу нових педагогічних ідей і технологій, вивчення, узагальнення і поширення педагогічного досвіду – усе це складники ефективної організації методичної роботи. Максимальне розкриття творчого потенціалу кожного педагога забезпечує особистісно орієнтована модель методичної роботи.

Система методичної роботи, спрямована на збереження і розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу, не може не передбачати запровадження цікавих, інноваційних форм, які пробуджують активність і творчий запал педагогів.

Зауважимо, що під час планування методичних заходів важливим є почуття міри, адже завелика їх кількість є обтяжливою, педколектив не встигає до них серйозно підготуватись. У такому разі методичні заходи перетворюються на формальність і не стимулюють членів педколективу до професійного зростання. Традиційними можуть стати такі заходи як

семінари, творчі звіти викладачів та методичних комісій, педагогічний ярмарок, психолого-педагогічний тренінг тощо.

Методичними заходами, спрямованими на виявлення рівня теоретичної, методичної та практичної підготовки педпрацівників, визначення їхнього творчого потенціалу, підвищення фахової майстерності, поширення передового педагогічного досвіду є засідання методичних комісій та педагогічної ради в інноваційних, нестандартних формах, організація роботи творчих груп, постійних або тимчасових виставок-презентацій «Методична скарбниця».

Аналізуючи і досліджуючи досвід викладача-новатора, керівництво може запропонувати йому виступити на педагогічній раді, поділитись своїм досвідом на сторінках періодичних видань, узагальнити досвід творчого педагога, з метою його використання колегами.

Велику роль у процесі професійного і творчого зростання педагога відіграє його самоосвіта. Вона дає позитивний результат у тому разі, якщо здійснюється цілеспрямовано, планомірно, систематично і відбувається в напрямку стимулювання мотивації педагога.

Методико-педагогічні заходи в навчальному закладі щодо стимулювання самоосвіти педагогів можуть бути класифіковані наведеним нижче чином.

Першу групу заходів спрямовано на підсилення практичного напрямку самоосвіти: навчальні семінари на базі відкритих занять; інструктивно-методичні консультації й наради; тренінги; співбесіди з колегами.

Друга група заходів передбачає колективну творчість: круглі столи; випуск методичного бюлетеня; творчі майстерні.

Третя група заходів заохочує педагогів до активної творчої діяльності: дні педагогічної майстерності; узагальнення передового досвіду; ділові ігри.

Четверта група заходів сприяє оприлюдненню індивідуальних напрацювань: публікація методичних матеріалів; творчі звіти; майстер-класи.

Усі вказані види методичної роботи слід упроваджувати в рамках таких організаційних форм як методична комісія, дні педагогічної майстерності, педагогічна рада тощо.

Самоосвіта педагогів посідає особливе місце в системі формування їхньої компетенції та творчого зростання. Тому завдання методичної служби та керівництва навчального закладу полягає у постійному стимулюванні мотивації самоосвіти та оновлення знань педагогічних працівників, оскільки на якому б етапі життєвого досвіду і професійного шляху не перебував педагог, він ніколи не може вважати свою освіту завершеною, а свою професійну компетенцію – цілком сформованою. Сучасний педагог завжди

має бути готовим до змін, що відбуваються в освіті, здатним сміливо приймати педагогічні рішення, виявляти ініціативу та творчість.

Постійний потяг до самовдосконалення, наявність особистісної мети й саморозвиток, оволодіння раціональними прийомами самоосвіти, уміння аналізувати, оцінювати власну діяльність і робити адекватні висновки – ось основні компоненти творчого розвитку особистості педагога, його творчої педагогічної фантазії.

Останнім часом у центрі уваги дослідників перебуває проблема професійної компетентності педагогічних працівників. Бути компетентним – означає мобілізувати в даній конкретній ситуації отримані знання й досвід. Компетентність передбачає сплав професійних умінь і здатність до творчого вирішення проблем.

Тому раціональне поєднання колективної мудрості й індивідуальної творчості має забезпечити якісне розв'язання навчальних потреб, упровадження інноваційних технологій, апробацію нових методик, а в результаті – сприятиме підвищенню професійної майстерності педагогів і навченості слухачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Замятіна К. Коучинг як інструмент професійної та особистісної ефективності//ЕХІМ news. Корпоративне видання. – 2010.
2. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 2002. – №33.
3. Панасенко В., Кальченко Л. Самоосвіта в системі формування професійної компетентності педагогів // Завуч. – 2008. – №10.
4. Рибіна М. Творчість і педагогічна майстерність // Завуч. – 2009. – №10.
5. Тевлін Б. Активізація та розвитку творчого потенціалу педагогічних працівників// Завуч. – 2004. – №4.
6. Томєєва Л.М. Готуємо керівника закладу освіти // Завучу. Усе для роботи. – 2012. – №21–22.
7. Шевченко Л.В. Мотивація педагогічного колективу // Завучу. Усе для роботи. – 2012. – №15–16.